

«Τρεις εχθροί πολεμούν το ανθρώπινο γένος» (Άγιος Ιωσήφ Ησυχαστής († 1959))

/ Σοφίας λόγοι

«Γιατί τρεις εχθροί πολεμούν το ανθρώπινο γένος• οι δαίμονες, η ίδια η φύση μας και η συνήθεια. Εκτός απ' αυτά άλλος πόλεμος δεν υπάρχει.

Αν λοιπόν αφαιρέσεις τον δαίμονα, που τυραννεί όλη την ανθρωπότητα, τότε θα είμαστε όλοι καλοί. Να σε ποιόν πρέπει να δώσεις το άδικο. Αυτόν να μισήσεις, να κατακρίνεις και μέχρι τέλους να τον έχεις εχθρό.

Ο άλλος εχθρός είπαμε ότι είναι η φύση, που, από τη στιγμή που ο άνθρωπος καταλάβει τον κόσμο, αυτή αντιτάσσεται στο νόμο του πνεύματος, και ζητεί ό,τι είναι για την απώλεια της ψυχής. Να και ο άλλος εχθρός, που είναι άξιος μίσους εφ' όρου ζωής. Αυτόν πρέπει να κατακρίνεις, να κατηγορείς.

Έχουμε και τον τρίτο εχθρό, τη συνήθεια· συνηθίζοντας να πράττουμε κάθε είδος κακίας γίνεται σε μας έξη και γίνεται δεύτερη φύση και κατέχει ως νόμο την αμαρτία. Και απαιτείται αντίστοιχος αγώνας για να λάβουμε θείαν αλλοίωση και απαλλαγή. Να λοιπόν, και ο τρίτος εχθρός, που είναι άξιος μίσους τελείου.

Εάν θέλεις λοιπόν ο πλησίον σου να είναι σε όλα καλός, όπως σου αρέσει, αφάιρέσέ του τους τρεις αυτούς εχθρούς με τη χάρη που έχεις. Αυτό είναι το δίκαιο, αν ζητάς να το βρεις: Να κάνεις ευχή στο Θεό να τον απαλλάξει από αυτούς τους εχθρούς. Και τότε θα είσαστε σύμφωνοι.

Αν δε και ζητήσεις διαφορετικά να βρεις το δίκαιο, θα είσαι πάντοτε άδικος, και επομένως η χάρη είναι ανάγκη να πηγαίνει - να έρχεται, μέχρις ότου βρει ανάπαυση στη ψυχή σου. Διότι, τόση χάρη δικαιούται να έχει ο άνθρωπος, όσο πειρασμό ευχαρίστως υπομένει, όσο βάρος του πλησίον του αγογγύστως βαστάζει.

Λοιπόν τα προηγούμενα γράμματα που σου έστειλα περιείχαν την «πράξη». Αυτό που έγραψα τώρα περιέχει τον «φωτισμό». Από την πράξη λαμβάνει ο άνθρωπος φωτισμό γνώσεως. Διότι η πράξη είναι τυφλή και ο φωτισμός είναι οι οφθαλμοί, με τους οποίους βλέπει ο νους εκείνο που δεν το έβλεπε πρώτα.

Τώρα λοιπόν έχει λυχνάρι και μάτια και βλέπει αλλιώς τα πράγματα. Πρώτα ήταν η χάρις της πράξεως, άλλα τώρα έλαβε δεκαπλάσια χάρη. Τώρα έγινε ο νους ουρανός. Βλέπει μακριά. Έχει χωρητικότητα περισσότερη από την προηγούμενη. Τώρα του λείπει η θεωρία.»

(«Έκφρασις Μοναχικής Εμπειρίας», Εκδ, Ι.Μ.Φιλοθέου, Αγ. Όρος-Αποσπάσματα σε Νεοελληνική Απόδοση)